

UNIwersYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Lek. Andrzej Kurza

Oddział Neurochirurgii
Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka
Centrum Medycyny Ratunkowej
Wrocław

„Odległa ocena wyników leczenia ubytków kości pokrywy czaszki z zastosowaniem kości konserwowanej w niskoprocentowych roztworach formaldehydu.”

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny

Promotor:

prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Jarmundowicz

Recenzenci:

dr hab. n. med. Roman Jankowski, prof. UM

Katedra i Klinika Neurochirurgii i Neurotraumatologii
Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

dr hab. n. med. Janusz Mierzwa, prof. nadzw.

Wrocław

Wrocław, dnia 13.12.2013 r.

Curriculum Vitae

Andrzej Kurza

Data urodzenia: 22 marca 1963, Wrocław
Adres: ul Lawendowa 24
55-040 Bielany Wrocławskie
Email: andrzej.kurza@gmail.com

WYKSZTAŁCENIE

1982 – 1989 Wydział Lekarski AM we Wrocławiu

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

1989 - 1990 staż podyplomowy
1990 - 1996 Oddział Chirurgii Dziecięcej Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu
1994 I^o specjalizacji z chirurgii dziecięcej
1996 - 2007 Klinika Neurochirurgii (na etacie Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu)
2000 II° specjalizacji z neurochirurgii i neurotraumatologii
Od X 2007 Ordynator Oddziału Neurochirurgii Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu
Członek: Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów,
Polskiego Towarzystwa Chirurgów Kręgosłupa

PRACE OPUBLIKOWANE I DONIESIENIA ZJAZDOWE

- Opublikowane:
1. Iwańczak B, Iwańczak F, Klempous J, Potyrała M, Kurza A. Przetoka trzustkowo-opłucnowa. Opis choroby u 14-letniej dziewczynki oraz przegląd piśmiennictwa. Gastroenterol.Pol.1995 T.2 nr2;s.185-188
  2. Mierzwa J, Rosińczuk-Tonderys J, Koba A, Kurza A. The spine and spinal cord injuries as a reason of disability. W Wellness, quality of life and care in sickness and disability. Praca zbiorowa pod red. Jadwigi Daniluk. Lublin, Neurocentrum, 2008, s.173-184
  3. Łuczak K, Jarmundowicz W, Kurza A. Leczenie operacyjne dysplazji włóknistej podstawy czaszki i twarzy. NeurolNeurochirPol 2004 T.38 supl. 2; s.113-114. Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Kraków, 21-23.X.2004. Streszczenia
  4. Łuczak K, Zub L.W, Jarmundowicz W, Kurza A. Neurochirurgiczne aspekty leczenia pierwotnych guzów oczodołu. NeurolNeurochirPol 2004 T.38 supl. 2; s.114-115. Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Kraków, 21-23.X.2004. Streszczenia
- Doniesienia zjazdowe
1. Kurza A, Wroński J. Przypadek urazowego rozerwania pogranicza czaszkowo-kręgosłupowego. VI Konferencja Sekcji Neuroortopedii PTNCh, Łódź 7-9.05.1998

2. Abraszko R, Wroński J, Zub LW, Kurza A. Evaluation of CO₂ in patients after chronic subdural haematomas. Fourth Congress of the Euroacademy for Multidisciplinary Neurotraumatology. Teneryfa, 2-4.02.1999
3. Kurza A, Jarmundowicz W. Odległe wyniki uzupełniania ubytków kości sklepienia czaszki z zastosowaniem płatów kostnych konserwowanych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu. 38 Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów i Sekcji Pielęgniarstwa. Szczyrk, 20-23.09.2007
4. Kurza A. Nowoczesne(?) rozwiązanie problemu zaawansowanej spondylozy szyjnej. II Zgromadzenie Oddz. Zachodniego PTChK. Trzebnica 22-23.02.2013
5. Kurza A. Wskazania i przeciwwskazania do implantacji protezy dysku szyjnego. Posiedzenie Oddziału dolnośląskiego PTNCh. Zieloniec 23.03.2013

WYBRANE SZKOLENIA I KONFERENCJE NAUKOWE Z OSTATNICH LAT

- Hydrocephalus management. Istambuł 4.06.2008
- Baloon kyphoplasty. Surgeon training program. Leiden 19.06.2008
- II Międzynarodowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 24-15.10.2008
- Minimal access spinal technologies for the treatment of thoracolumbar pathologies. 13-14.10.2009
- Małoinwazyjne techniki operacyjne w chirurgii kręgosłupa. Olsztyn 17-19.03.2010
- AO Spine masters symposium – lumbar isthmic spondylolisthesis and degenerative deformities. Kraków 2-3.09.2010
- Innovative techniques in spinal trauma surgery. Leiden 7-8.10.2010
- III Międzynarodowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 14-16.10.2010
- Total cervical spine solutions. Leiden 3-4.02.2011
- The degenerative cervical spine and spinal trauma. Advanced course. Davos 11-15.12.2011
- Summer University 2011. Paryż, 6-8.07.2011
- NIM Eclipse SD. Advanced surgeon training in spinal neuromonitoring. 21-22.06.2012
- Controversies in cervical interventions. Symposium spine executive class. Hamburg 26-27.04.2012
- Surgical technologies symposium. Bilbao 17-18.09.2012
- IV Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 11-13.10.2012
- 41 Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Bydgoszcz 6-9.06.2013

Streszczenie

Założenia i cel pracy

W Klinice Neurochirurgii we Wrocławiu, w latach 70-tych XX wieku, gdy materiały sztuczne były bardzo drogie i trudno osiągalne, opracowano metodę plastyki ubytku kości czaszki płatami kostnymi konserwowanymi w niskoprocentowych roztworach formaldehydu. Wczesne wyniki uzupełniania ubytków kości czaszki konserwowanych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu były zachęcające. Celem pracy była ocena odległych wyników leczenia zastosowanej metody, tj. funkcji ochronnej i kosmetycznej, w zależności od rodzaju zastosowanego przeszczepu (auto i allogenicznego), wielkości ubytku, czasu konserwacji płata kostnego, wieku pacjenta, ilości i jakości powikłań.

Materiał i metoda

Konserwację płatów kostnych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu prowadzono zgodnie z metodą opracowaną przez Parfenteevą w 1969 roku.

W latach 1990 – 1999 w Klinice Neurochirurgii wykonano ogółem 138 operacji uzupełnienia ubytków kości czaszki. Materiał stanowiło 91 pacjentów, podzielonych na 3 grupy. Grupa I - 47 pacjentów (30 mężczyzn, 17 kobiet), u których wykonano plastykę kością własną, grupa II - 24 chorych (18 mężczyzn, 6 kobiet) z kością obcą. Grupę III, porównawczą, stanowiło 20 pacjentów (10 kobiet, 10 mężczyzn), którzy mieli wykonaną kraniotomię i u których płat kostny był przywracany w czasie jednej procedury. Pacjentów ze względu na wielkość ubytku podzielono na trzy grupy: pacjenci z małym ubytkiem: $< 25 \text{ cm}^2$, pacjenci ze średnim ubytkiem: $25 - 50 \text{ cm}^2$, pacjenci z dużym ubytkiem: $> 50 \text{ cm}^2$. Analizując wyniki leczenia ocenie poddano: wygląd blizny pooperacyjnej, efekt kosmetyczny oraz funkcję ochronną, z wykorzystaniem własnej, czterostopniowej skali oceny: bardzo dobrze (5), dobrze (4), niezadowolająco (3), źle (2).

Wyniki

W grupie I i II dominowały wyniki dobre i niezadowolająco (Gr. I : 4 – 38,3%, 3 – 34,0%, Gr. II: 4 – 29,2%, 3 – 33,3%), natomiast w grupie III bardzo dobre i dobre (5 – 65,0%, 4 – 30,0%) Wykazano statystycznie istotną zależność pomiędzy wielkością ubytku a wynikiem leczenia. Im większe ubytki, tym gorsze osiągnano wyniki leczenia. U pacjentów z dużym ubytkiem, w grupie I i II, wynik zły i niezadowolająco, uzyskano u 67,5%. W grupie III, wszyscy pacjenci z wykonaną dużą kraniotomią, zostali ocenieni bardzo dobrze i dobrze. Nie stwierdzono

zależności wyniku od wieku pacjenta, długości konserwacji płata kostnego, rodzaju zastosowanego płata (autologicznego lub allogenicznego). Zanotowano ogółem 7% powikłań infekcyjnych.

Wnioski

Ze względu na uzyskane wyniki, metodę uzupełniania ubytków płatami kostnymi konserwowanymi w niskoprocentowych roztworach formaldehydu uznano za niewystarczająco efektywną i w związku z tym, została w Klinice Neurochirurgii we Wrocławiu zarzucona.

UNIwersYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Lek. Andrzej Kurza

Oddział Neurochirurgii
Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka
Centrum Medycyny Ratunkowej
Wrocław

„Odległa ocena wyników leczenia ubytków kości pokrywy czaszki z zastosowaniem kości konserwowanej w niskoprocentowych roztworach formaldehydu.”

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny

Promotor:

prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Jarmundowicz

Recenzenci:

dr hab. n. med. Roman Jankowski, prof. UM

Katedra i Klinika Neurochirurgii i Neurotraumatologii
Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

dr hab. n. med. Janusz Mierzwa, prof. nadzw.

Wrocław

Wrocław, dnia 13.12.2013 r.

Curriculum Vitae

Andrzej Kurza

Data urodzenia: 22 marca 1963, Wrocław
Adres: ul Lawendowa 24
55-040 Bielany Wrocławskie
Email: andrzej.kurza@gmail.com

WYKSZTAŁCENIE

1982 – 1989 Wydział Lekarski AM we Wrocławiu

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

1989 - 1990 staż podyplomowy
1990 - 1996 Oddział Chirurgii Dziecięcej Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu
1994 I^o specjalizacji z chirurgii dziecięcej
1996 - 2007 Klinika Neurochirurgii (na etacie Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu)
2000 II° specjalizacji z neurochirurgii i neurotraumatologii
Od X 2007 Ordynator Oddziału Neurochirurgii Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka we Wrocławiu
Członek: Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów,
Polskiego Towarzystwa Chirurgów Kręgosłupa

PRACE OPUBLIKOWANE I DONIESIENIA ZJAZDOWE

- Opublikowane:
1. Iwańczak B, Iwańczak F, Klempous J, Potyrała M, Kurza A. Przetoka trzustkowo-opłucnowa. Opis choroby u 14-letniej dziewczynki oraz przegląd piśmiennictwa. Gastroenterol.Pol.1995 T.2 nr2;s.185-188
  2. Mierzwa J, Rosińczuk-Tonderys J, Koba A, Kurza A. The spine and spinal cord injuries as a reason of disability. W Wellness, quality of life and care in sickness and disability. Praca zbiorowa pod red. Jadwigi Daniluk. Lublin, Neurocentrum, 2008, s.173-184
  3. Łuczak K, Jarmundowicz W, Kurza A. Leczenie operacyjne dysplazji włóknistej podstawy czaszki i twarzy. NeurolNeurochirPol 2004 T.38 supl. 2; s.113-114. Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Kraków, 21-23.X.2004. Streszczenia
  4. Łuczak K, Zub L.W, Jarmundowicz W, Kurza A. Neurochirurgiczne aspekty leczenia pierwotnych guzów oczodołu. NeurolNeurochirPol 2004 T.38 supl. 2; s.114-115. Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Kraków, 21-23.X.2004. Streszczenia
- Doniesienia zjazdowe
1. Kurza A, Wroński J. Przypadek urazowego rozerwania pogranicza czaszkowo-kręgosłupowego. VI Konferencja Sekcji Neuroortopedii PTNCh, Łódź 7-9.05.1998

2. Abraszko R, Wroński J, Zub LW, Kurza A. Evaluation of CO₂ in patients after chronic subdural haematomas. Fourth Congress of the Euroacademy for Multidisciplinary Neurotraumatology. Teneryfa, 2-4.02.1999
3. Kurza A, Jarmundowicz W. Odległe wyniki uzupełniania ubytków kości sklepienia czaszki z zastosowaniem płatów kostnych konserwowanych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu. 38 Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów i Sekcji Pielęgniarstwa. Szczyrk, 20-23.09.2007
4. Kurza A. Nowoczesne(?) rozwiązanie problemu zaawansowanej spondylozy szyjnej. II Zgromadzenie Oddz. Zachodniego PTChK. Trzebnica 22-23.02.2013
5. Kurza A. Wskazania i przeciwwskazania do implantacji protezy dysku szyjnego. Posiedzenie Oddziału dolnośląskiego PTNCh. Zieloniec 23.03.2013

WYBRANE SZKOLENIA I KONFERENCJE NAUKOWE Z OSTATNICH LAT

- Hydrocephalus management. Istambuł 4.06.2008
- Baloon kyphoplasty. Surgeon training program. Leiden 19.06.2008
- II Międzynarodowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 24-15.10.2008
- Minimal access spinal technologies for the treatment of thoracolumbar pathologies. 13-14.10.2009
- Małoinwazyjne techniki operacyjne w chirurgii kręgosłupa. Olsztyn 17-19.03.2010
- AO Spine masters symposium – lumbar isthmic spondylolisthesis and degenerative deformities. Kraków 2-3.09.2010
- Innovative techniques in spinal trauma surgery. Leiden 7-8.10.2010
- III Międzynarodowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 14-16.10.2010
- Total cervical spine solutions. Leiden 3-4.02.2011
- The degenerative cervical spine and spinal trauma. Advanced course. Davos 11-15.12.2011
- Summer University 2011. Paryż, 6-8.07.2011
- NIM Eclipse SD. Advanced surgeon training in spinal neuromonitoring. 21-22.06.2012
- Controversies in cervical interventions. Symposium spine executive class. Hamburg 26-27.04.2012
- Surgical technologies symposium. Bilbao 17-18.09.2012
- IV Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa. Zakopane 11-13.10.2012
- 41 Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów. Bydgoszcz 6-9.06.2013

Streszczenie

Założenia i cel pracy

W Klinice Neurochirurgii we Wrocławiu, w latach 70-tych XX wieku, gdy materiały sztuczne były bardzo drogie i trudno osiągalne, opracowano metodę plastyki ubytku kości czaszki płatami kostnymi konserwowanymi w niskoprocentowych roztworach formaldehydu. Wczesne wyniki uzupełniania ubytków kości czaszki konserwowanych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu były zachęcające. Celem pracy była ocena odległych wyników leczenia zastosowanej metody, tj. funkcji ochronnej i kosmetycznej, w zależności od rodzaju zastosowanego przeszczepu (auto i allogenicznego), wielkości ubytku, czasu konserwacji płata kostnego, wieku pacjenta, ilości i jakości powikłań.

Materiał i metoda

Konserwację płatów kostnych w niskoprocentowych roztworach formaldehydu prowadzono zgodnie z metodą opracowaną przez Parfenteevą w 1969 roku.

W latach 1990 – 1999 w Klinice Neurochirurgii wykonano ogółem 138 operacji uzupełnienia ubytków kości czaszki. Materiał stanowiło 91 pacjentów, podzielonych na 3 grupy. Grupa I - 47 pacjentów (30 mężczyzn, 17 kobiet), u których wykonano plastykę kością własną, grupa II - 24 chorych (18 mężczyzn, 6 kobiet) z kością obcą. Grupę III, porównawczą, stanowiło 20 pacjentów (10 kobiet, 10 mężczyzn), którzy mieli wykonaną kraniotomię i u których płat kostny był przywracany w czasie jednej procedury. Pacjentów ze względu na wielkość ubytku podzielono na trzy grupy: pacjenci z małym ubytkiem: $< 25 \text{ cm}^2$, pacjenci ze średnim ubytkiem: $25 - 50 \text{ cm}^2$, pacjenci z dużym ubytkiem: $> 50 \text{ cm}^2$. Analizując wyniki leczenia ocenie poddano: wygląd blizny pooperacyjnej, efekt kosmetyczny oraz funkcję ochronną, z wykorzystaniem własnej, czterostopniowej skali oceny: bardzo dobrze (5), dobrze (4), niezadowolająco (3), źle (2).

Wyniki

W grupie I i II dominowały wyniki dobre i niezadowolająco (Gr. I : 4 – 38,3%, 3 – 34,0%, Gr. II: 4 – 29,2%, 3 – 33,3%), natomiast w grupie III bardzo dobre i dobre (5 – 65,0%, 4 – 30,0%) Wykazano statystycznie istotną zależność pomiędzy wielkością ubytku a wynikiem leczenia. Im większe ubytki, tym gorsze osiągnęto wyniki leczenia. U pacjentów z dużym ubytkiem, w grupie I i II, wynik zły i niezadowolająco, uzyskano u 67,5%. W grupie III, wszyscy pacjenci z wykonaną dużą kraniotomią, zostali ocenieni bardzo dobrze i dobrze. Nie stwierdzono

zależności wyniku od wieku pacjenta, długości konserwacji płata kostnego, rodzaju zastosowanego płata (autologicznego lub allogenicznego). Zanotowano ogółem 7% powikłań infekcyjnych.

Wnioski

Ze względu na uzyskane wyniki, metodę uzupełniania ubytków płatami kostnymi konserwowanymi w niskoprocentowych roztworach formaldehydu uznano za niewystarczająco efektywną i w związku z tym, została w Klinice Neurochirurgii we Wrocławiu zarzucona.